

NEWSLETTER

WOJEWÓDZKIEJ STACJI
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ W RZESZOWIE

Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z wakacyjnym wydaniem Newslettera Państwowej Inspekcji Sanitarnej, podsumowującym działania realizowane w drugim kwartale 2026 roku.

Minione miesiące były okresem intensywnych przygotowań do sezonu letniego oraz realizacji licznych działań związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym mieszkańców i osób wypoczywających na terenie województwa podkarpackiego.

Kontynuowaliśmy działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej, edukacji oraz promocji zdrowego stylu życia, zwracając szczególną uwagę na bezpieczny wypoczynek, bezpieczeństwo żywności i wody, ochronę przed chorobami zakaźnymi oraz zagrożeniami charakterystycznymi dla okresu letniego. W najnowszym wydaniu prezentujemy także przykłady współpracy z partnerami oraz inicjatywy podejmowane na rzecz zdrowia publicznego w naszym regionie.

Mamy nadzieję, że przygotowane podsumowanie pozwoli Państwu lepiej poznać zakres naszej codziennej pracy oraz będzie inspiracją do świadomego dbania o zdrowie swoje i swoich bliskich.

Życzymy przyjemnej lektury oraz bezpiecznych, zdrowych i pełnych udanego wypoczynku wakacji!

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

DNI OTWARTE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO Z OKAZJI ŚWIATOWEGO DNIA ZDROWIA

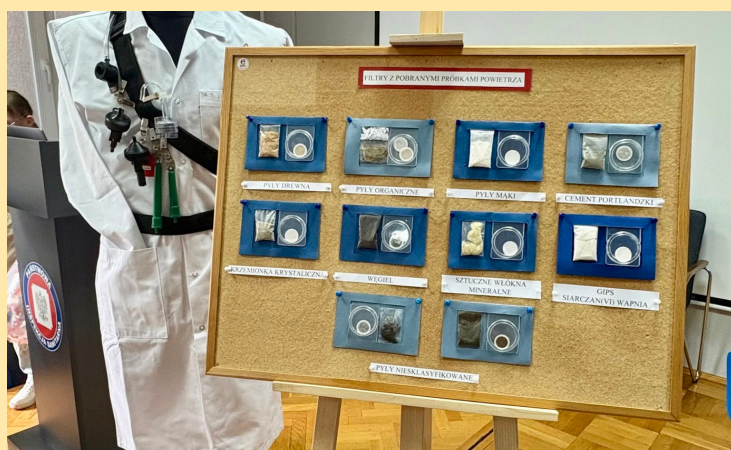
Tegoroczne obchody Światowego Dnia Zdrowia były doskonałą okazją do spotkania z mieszkańcami i pokazania, jak na co dzień działa Państwowa Inspekcja Sanitarna. W dniach 7–21 kwietnia Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Rzeszowie oraz wszystkie Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne w województwie podkarpackim otworzyły swoje drzwi dla mieszkańców, organizując liczne wydarzenia edukacyjne, warsztaty, pokazy laboratoryjne i konsultacje.

Nie zabrakło atrakcji dla dzieci i młodzieży, konkursów, gier edukacyjnych oraz spotkań poświęconych zdrowemu stylowi życia i szczepieniom ochronnym.

Odwiedzający mogli poznać pracę laboratoriów, skorzystać z porad ekspertów, wziąć udział w pokazach prawidłowego mycia rąk, samobadania, profilaktyki uzależnień czy bezpiecznego grzybobrania.

DNI OTWARTE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO Z OKAZJI ŚWIATOWEGO DNIA ZDROWIA

Szczególnym zainteresowaniem cieszył się Dzień Otwarty w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie, gdzie mieszkańcy mogli odwiedzić laboratoria, zobaczyć wystawę grzybów „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”, uczestniczyć w wykładach i zajęciach edukacyjnych oraz skorzystać z porad specjalistów. Do wydarzenia dołączył również Uniwersytet Rzeszowski z projektem MEDLIT, promującym bezpieczne stosowanie leków i rozwój kompetencji zdrowotnych.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność, zainteresowanie i wspólnie spędzony czas. Słowa uznania kierujemy także do pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, którzy z ogromnym zaangażowaniem przygotowali wydarzenia w całym województwie. Takie spotkania pokazują, jak ważna jest edukacja zdrowotna i bezpośredni kontakt z mieszkańcami oraz utwierdzają nas w przekonaniu, że warto otwierać nasze drzwi jeszcze szerzej.

PODNOŚIMY KOMPETENCJE W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ

W dniach 16–17 czerwca 2026 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego wzięli udział w szkoleniu z zakresu reagowania na wystąpienie zdarzeń radiacyjnych. Celem szkolenia było poszerzenie i ujednolicenie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności osób realizujących zadania związane z higieną radiacyjną.

Podczas dwudniowych zajęć uczestnicy zapoznali się z zasadami postępowania w przypadku zdarzeń radiacyjnych, analizowali rzeczywiste przypadki zgłaszane do Centrum do Spraw Zdarzeń Radiacyjnych Państwowej Agencji Atomistyki oraz uczestniczyli w praktycznych ćwiczeniach z wykorzystaniem sprzętu radiometrycznego. Istotnym elementem szkolenia była również prezentacja mobilnego laboratorium Państwowej Agencji Atomistyki oraz specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego podczas działań terenowych.

Udział w szkoleniu pozwoli pracownikom jeszcze skuteczniej realizować zadania związane z monitorowaniem zagrożeń radiacyjnych, właściwie prowadzić działania w przypadku wystąpienia zdarzeń radiacyjnych oraz sprawnie wykorzystywać specjalistyczną aparaturę pomiarową.

Szkolenie zostało zrealizowane w ramach projektu FERS.01.13-IP.07-0005/24 Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz środków własnych.

PLANOWANIE BEZPIECZEŃSTWA WODY – KASKADOWE SZKOLENIE PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Dokumentem na szczeblu Unii Europejskiej regulującym sprawy dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia jest DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Dyrektywa ta, jest aktualizacją pierwszej Dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Głównymi założeniami dyrektywy jest: poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego wody poprzez rozszerzenie listy badanych parametrów, poprawę dostępu ludności do wody, bieżące informowanie ludności o jakości badanej wody, umiejętne gospodarowanie wodą w myśl idei „zrównoważonego rozwoju”, zmiana sposobu prowadzenia monitoringu wody, nowe podejście do bezpieczeństwa wody oparte na ocenie ryzyka, innowacyjne zarządzanie łańcuchem dostaw wody poczynając od ujęcia skończywszy na kranie konsumenta, zmiana systemu certyfikacji materiałów i wyrobów mających kontakt z wodą przeznaczona do spożycia, propagowanie picia wody z kranu, eliminacji strat (wycieków) na wodociągach oraz ochronę środowiska poprzez ograniczenie wykorzystania plastiku.

Implementacja przedmiotowej Dyrektywy, spowodowała szereg zmian w Polskim prawie. Zmianie uległa między innymi ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2024 poz. 757 ze zm.), ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2024. Poz. 416 ze zm.) oraz w życie weszło nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 maja 2026 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2026 poz. 748). Powyższymi uregulowaniami objęto nie tylko zarządców/przedsiębiorców wodociągów, ale także organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, jednostek samorządu terytorialnego, zarządców budynków wielorodzinnych i obiektów priorytetowych.

PLANOWANIE BEZPIECZEŃSTWA WODY – KASKADOWE SZKOLENIE PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Wychodząc naprzeciw powyższym zmianom, Główny Inspektorat Sanitarny wraz z Biurem Światowej Organizacji Zdrowia w Polsce we współpracy z Biurem Regionalnym WHO dla Europy w dniach 23–25.03.2026 r. zorganizował w siedzibie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie warsztaty pt. „Planowanie Bezpieczeństwa Wody”, na które zaproszono po jednym lub dwóch przedstawicieli każdego województwa.

Otwarcia i przywitania wszystkich uczestników dokonał Główny Inspektor Sanitarny oraz Dyrektor Biura WHO w Polsce. Warsztaty prowadzone były przez przedstawicieli Biura Regionalnego WHO dla Europy. W trakcie warsztatów, poruszane były następujące zagadnienia: tworzenie zespołu planowania bezpieczeństwa wody, opisanie systemu wodociągowego, identyfikacja zagrożeń oraz zdarzeń niebezpiecznych, walidacja istniejących środków kontroli oraz ocena ryzyka, planowanie usprawnień, monitoring środków kontrolnych, weryfikacja skuteczności planowania bezpieczeństwa wody, wyznaczanie procedur zarządczych, wzmacnianie programów pomocniczych planowania bezpieczeństwa wody, przeglądy i aktualizacja planowania bezpieczeństwa wody.

Dodatkowo zaprezentowano metody i sposoby wdrożenia planowania bezpieczeństwa wody na przykładzie krajów z Unii Europejskiej (Węgry i Włochy). Końcowego podsumowania dokonała Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Zdrowotnego Człowieka w Środowisku Głównego Inspektoratu Sanitarnego, która zobligowała przedstawicieli poszczególnych województw do kaskadowego szkolenia pracowników Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz Granicznych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

PLANOWANIE BEZPIECZEŃSTWA WODY – KASKADOWE SZKOLENIE PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Na terenie województwa podkarpackiego znajduje się 20 Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz 1 Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyślu. Dokonano podziału Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych na 4 grupy, a jako kryterium podziału przyjęto podobne warunki geograficzne i charakter pracy w terenie. Szkolenie kaskadowe było szkoleniem jednodniowym, przeprowadzonym w formie stacjonarnej. W dniach 11, 12, 18, 19 czerwca 2026 r. odbyły się szkolenia w formie warsztatów w następujących lokalizacjach: Sanok, Przemyśl, Tarnobrzeg i Rzeszów.

Celem warsztatów było przybliżenie pracownikom zagadnień dotyczących planowania bezpieczeństwa wody oraz przygotowania pracowników do pomocy przy tworzeniu i weryfikacji takich planów. Dodatkowo, był to czas na wymianę doświadczeń, interpretacji nowych przepisów prawnych oraz próby wypracowania dobrych praktyk. Praca w małych grupach pozwoliła także na zaciśnięcie więzi i współpracy sąsiadujących ze sobą stacji sanitarnych. Łącznie przeszkolono 83 pracowników, którzy poprzez uzyskane umiejętności będą mogli wspierać działania prowadzone przez właścicieli/zarządców wodociągów.

HIV i AIDS – jaka jest różnica?

Dzięki współczesnej medycynie osoby żyjące z HIV mogą prowadzić długie i aktywne życie. Warunkiem jest jednak wczesne wykrycie zakażenia i rozpoczęcie leczenia.

Do zakażenia HIV może dojść przede wszystkim poprzez:

- Nie można natomiast zarazić się HIV podczas codziennych kontaktów – przez podanie ręki, przytulanie, korzystanie z tych samych naczyń, kaszel, kichanie czy ukąszenia owadów.

WAKACJE BEZ RYZYKA

JAK SKUTECZNIE CHRONIĆ SIĘ PRZED HIV I AIDS?

Wakacje a ryzykowne zachowania

Podczas urlopu łatwiej o sytuacje, które mogą zwiększać ryzyko zakażenia. Alkohol i inne substancje psychoaktywne mogą obniżać czujność i prowadzić do podejmowania decyzji, których na co dzień byśmy nie podjęli.

Ryzyko wzrasta zwłaszcza podczas przypadkowych kontaktów seksualnych bez prezerwatywy oraz wykonywania tatuaży czy piercingu w miejscach, które nie przestrzegają zasad higieny i sterylizacji.

Jak się chronić?

Profilaktyka HIV opiera się przede wszystkim na odpowiedzialnych wyborach. Warto pamiętać o kilku prostych zasadach:

- stosuj prezerwatywę podczas kontaktów seksualnych,
- unikaj ryzykownych zachowań pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- korzystaj wyłącznie ze sterylnej sprzętu medycznego i kosmetycznego,
- nie używaj wspólnych igieł ani innych przedmiotów mogących mieć kontakt z krwią.

Jeżeli doszło do sytuacji, która mogła wiązać się z ryzykiem zakażenia, warto wykonać test w kierunku HIV. Zakażenie przez wiele lat może przebiegać bez żadnych objawów, dlatego tylko badanie pozwala potwierdzić lub wykluczyć obecność wirusa.

Gdzie wykonać bezpłatny test na Podkarpaciu?

Na terenie województwa podkarpackiego działa Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny (PKD), w którym można anonimowo i bezpłatnie wykonać test w kierunku HIV oraz skorzystać z profesjonalnego poradnictwa.

Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny (PKD)

ul. Grunwaldzka 34/1, 35-068 Rzeszów

Godziny otwarcia:

- wtorek: 15:00–18:00,
- sobota: 9:00–12:30.

W punkcie wykonywane są również badania przesiewowe w kierunku HCV oraz kiły.

Bezpieczne wakacje to nie tylko ochrona przed słońcem czy zatruciami pokarmowymi.

To również odpowiedzialne podejście do zdrowia seksualnego. Świadomość, stosowanie zasad profilaktyki oraz wykonywanie testów po sytuacjach ryzykownych pozwalają skutecznie chronić siebie i swoich bliskich.

Pamiętaj – HIV może dotyczyć każdego, ale odpowiedzialne decyzje i wiedza skutecznie zmniejszają ryzyko zakażenia.